

opusdei.org

# **Upoznati Njega i upoznati sebe (XIII): Čovjek ne rasuđuje, on gleda!**

Kontemplativna molitva u nama razvija novi način gledanja na sve što se događa oko nas, sudjelujući u Božjoj viziji svijeta.

27.02.2021.

Tijekom prvih kršćanskih stoljeća treći najvažniji grad na svijetu s političkog i ekonomskog gledišta bio je Antiohija. Ondje se za Isusove

sljedbenike prvi put upotrijebio izraz „kršćani“ (usp. Dj 11,26). Treći biskup bio je sveti Ignacije. Nakon što je za vladavine Trajana osuđen na smrt, kopnom je odveden na obalu Seleucije (danas u južnoj Turskoj), a odatle je morem poslan u Rim. Brod se zaustavio na putu u raznim lukama. Na svakom je mjestu Ignacije primio kršćane s tog područja i iskoristio priliku da pošalje pisma zajednicama Isusovih sljedbenika: „Pišem svim crkvama, da svima dam do znanja da umirem za Boga svojom voljom.“[1] Biskup sveti Ignacije bio je sasvim svjestan da će njegovu smrt donijeti divljačke životinje u Flavijskom amfiteatru - sada rimskom Koloseju. Stoga je neprestano tražio od ljudi da se mole da se njegova hrabrost održi. Ali nekoliko puta nam otvara svoje srce i dopušta nam da pogledamo u dubine svoje duše: „Zemaljske čežnje su razapete i u meni nema ni iskre želje za svakodnevnim stvarima, već samo

žubor žive vode koja u meni šapuće,  
'Dođi k Ocu'.“[2]

## **Biljka s korijenjem u Raju**

Taj unutarnji žamor u srcu svetog Ignacija Antiohijskog - Dođi k Ocu! - bilo je nadnaravno sazrijevanje prirodne želje koju svi imamo za sjedinjenjem s Bogom. Već su drevni grčki filozofi u dubini našeg bića pronašli čežnju za božanskim, glad za svojom pravom domovinom, kao da „nismo zemaljska, već nebeska biljka“.[3] Benedikt XVI. u svojoj katehezi o molitvi, naglasio je da su sve kulture kroz vjekove svjedočile o čovjekovoj želji za Bogom: „Svi muškarci i žene podnose žeđ za beskrajnim, čežnju za vječnošću, traganje za ljepotom, želju za ljubavlju, potrebu za svjetlom i za istinom koja ih potiče prema Apsolutnom... Sveti Toma Akvinski, jedan od najvećih teologa u povijesti, definira molitvu kao 'izraz čovjekove

želje za Bogom'. To što nas privlači Bogu, što je sam Bog stavio u nas, jest duša molitve.“[4]

Jedan od najčešćih problema današnjice je „nutarnja podijeljenost“, iako su ljudi toga problema ponekad nesvjesni. Često nam je teško fokusirati našu pažnju na samo jedan zadatak. Vidimo različite aspekte našega života koji se ne mogu harmonijski povezati. Teško nam je povezati našu prošlost s našom budućnošću te ne pronalazimo način kako pomiriti mnoge različite ideje i osjećaje u našem životu. S vremenom se čak javlja potreba suočiti se s našim različitim „verzijama“. Čeznemo za jedinstvom u našem životu koje ne može biti fabricirano kao tolike stvari danas.

Početkom našeg milenija sveti je Ivan Pavao II. rekao: „Nije li jedan od znakova vremena da je u današnjem

svijetu, usprkos širokoj sekularizaciji, raširena potražnja za duhovnošću, zahtjev koji se velikim dijelom izražava kao obnovljena potreba za molitvom?“[5] Vidimo danas mnoge inicijative, također na internetu, usmjerene na jačanje naše sposobnosti za vanjsku i unutarnju tišinu, naše moći slušanja i koncentracije, kako bismo stvorili sklad između našeg tijela i našeg duha. Sve to, naravno, može pružiti određenu prirodnu smirenost. Ali kršćanska molitva nudi nam mir koji nije samo prolazna ravnoteža, već jedinstvena percepcija života koja proizlazi iz intimnog odnosa s Bogom.

Molitva je dar koji u nama razvija novu, jedinstvenu verziju realnosti. „To je unutarnji stav više nego niz praksi i formula, način boravka u Božjoj prisutnosti više nego čin adoracije ili izgovaranje riječi.“[6] Očito je da taj „unutarnji stav“, taj

„način boravka u Bogu“ ne nastaje preko noći, niti nastaje bez odgovarajuće pripreme kako bi nam ga Bog mogao dati; to je dar, ali i zadatak.

## **Vidjeti vječnost očima duše**

U svojoj homiliji Prema svetosti, koju je propovijedao u listopadu 1967., sveti Josemaría ukratko opisuje put molitvenog života.[7] Govoreći iz vlastitog iskustva, kaže da počinjemo moliti jednostavnim, kratkim molitvama, često naučenima napamet u našem djetinjstvu.

Vremenom se naše prijateljstvo s Isusom učvršćuje i učimo ulaziti u njegovu muku, smrt i uskrsnuće i trudimo se utemeljiti svoj život na njegovu primjeru i učenjima. Naše srce počinje osjećati potrebu za razlikovanjem i približavanjem svakoj od tri božanske Osobe. I trenutak dolazi, uvjerava nas osnivač Opusa Dei, kada počinjemo voditi

kontemplativni život: „Cijeli dan, ne čineći ništa čudno, krećemo se u ovom obilnom, bistrom izvoru slatkih voda koje skaču u život vječni. Riječi nisu potrebne, jer se jezik ne može izraziti. Intelekt se smiruje. Čovjek ne rasuđuje; on gleda!“[8]

Gdje god se nalazimo na tom putu molitve, možemo se zapitati: Kakav je odnos moje molitve s mojom nadom u vječni život? Što znači reći da molitva postaje stvar "gledanja", a ne riječi?

Kroz našu molitvu nadamo se da ćemo vidjeti stvoreni svijet, ovdje i sada, onako kako ga Bog vidi. Uz njegovu pomoć shvaćamo što se događa oko nas "jednostavnom intuicijom" koja proizlazi iz ljubavi. [9] Ovo je najveći plod molitve i preobražava čitav naš život. Molitva nam ne pomaže samo da promijenimo određene stavove ili

prebrodimo svoje nedostatke.  
Kršćanska molitva usmjerena je, prije svega, na ujedinjenje s Bogom, a time i na postupno učenje gledati svijet na način na koji On to čini, počevši već ovdje na zemlji. Bog želi izliječiti našu viziju, naš način gledanja na svijet i ljude oko nas svojim svjetlom. Odnos s Bogom s ljubavlju - koji postižemo preko Isusa - nije samo nešto što činimo, već mijenja ono što jesmo.

Razvijajući uz Božju pomoć ovaj nadnaravni "način gledanja", učimo otkrivati dobro skriveno u svakoj stvorenoj stvarnosti, čak i tamo gdje se čini da ga nema. Jer ništa ne zaobilazi Božji plan ljubavi, koji je uvijek jači od svakog zla. I tako učimo vrednovati slobodu drugih na nov način, oduprijeti se iskušenju da odlučimo umjesto njih, kao da sudbina svega ovisi o našim vlastitim postupcima. Također bolje shvaćamo da Božje djelovanje ima svoje načine

i vremena, koja niti trebamo niti možemo kontrolirati.

Kontemplativna molitva pomaže nam da ne postanemo opsjednuti željom da odmah riješimo svaki problem i da lakše otkrijemo svjetlost prisutnu u svemu što se događa oko nas, također u ranama i slabostima našega svijeta.

Vidjeti Božjim očima oslobađa nas "nasilnog" odnosa s drugim ljudima, budući da želimo u njima još više pomoći njegovu svemoguću ljubav, umjesto da je ometamo svojim nespretnim intervencijama. Sveti Toma Akvinski kaže da će „kontemplacija biti savršena u budućem životu, kad vidimo Boga licem u lice (1 Kor 13,12), čineći nas savršeno sretnima.“[10] Moć molitve je u tome što možemo sudjelovati u toj viziji Boga već ovdje na zemlji, čak i ako je uvijek "kao u zrcalu" (1 Kor 13,12).

1972., tijekom druženja u Portugalu, netko je pitao svetog Josemariju kako se suočiti sa svakodnevnim problemima na kršćanski način.

Između ostalog, osnivač Opusa Dei istaknuo je da život u molitvi pomaže na stvari gledati na nov način:

„Stječemo drugačiji standard; stvari vidimo očima duše koja razmišlja o vječnosti i Božjoj ljubavi, koja je također vječna.“[11] Često je govorio da je „sreća na Nebu za one koji znaju biti sretni na zemlji.“[12]

Bizantski teolog iz četrnaestog stoljeća rekao je nešto slično:

„Molitva ne samo da nas priprema za istinski Život; ona nam omogućuje da živimo taj Život i ponašamo se u skladu s njim već sada.“[13]

### **Smirenost. Mir. Intenzivan život.**

Katekizam Katoličke Crkve, kada govori o molitvi, iznenađuje nas pitanjem koje nam može služiti kao konstantan ispit savjesti: „Kada

molimo, pričamo li s visine našeg ponosa i volje ili iz dubine poniznog srca?“ To je ključan stav za molitvu: „poniznost je temelj molitve“. [14]

"Pogled prema vječnosti" koji kontemplativna molitva podrazumijeva može rasti samo na plodnom tlu poniznosti, u klimi otvorenosti za Božja rješenja, umjesto naših vlastitih. Ponekad pretjerano povjerenje u vlastitu inteligenciju i planiranje može u praksi dovesti do toga da živimo gotovo kao da Bog ne postoji. Uvijek trebamo poticati novu poniznost pred ljudima i događajima, što je plodno tlo za Božje djelovanje. Papa Franjo je u svojoj katehezi o molitvi ukazao na iskustvo kralja Davida: „Svijet koji se predstavlja pred njegovim očima nije nijemi prizor. Njegov pogled bilježi, iza razvoja stvari, veću tajnu. Upravo tu proizlazi molitva: iz uvjerenja da

život nije nešto što nam promiče bez smisla, već zapanjujuća tajna.“[15]

Tada ćemo, dijeleći "način gledanja" koji nam kontemplacija nudi usred svijeta, utožiti, koliko je to moguće u ovom životu, naše čežnje za jedinstvom: s Bogom, s drugima, u nama samima. I iznenadit ćemo se kad ustanovimo kako neumorno radimo za dobro Crkve i drugih muškaraca i žena, vidjevši kako naši talenti cvjetaju „kao drvo usađeno na vodenim potocima, koje rod svoj donosi u pravo vrijeme“ (Ps 1,3) .

Imat ćemo predokus harmonije kojoj smo predodređeni u vječnosti i mira koji svijet nikada ne može pružiti: „Požuri, požuri! Radi, radi! Grozničava aktivnost, tjeskoba da se bude i radi... To je zato što u svom poslu misle samo na 'danas'; njihova je vizija ograničena na ono što je 'prisutno.' Morate vidjeti stvari očima vječnosti, 'održavajući prisutnost' onoga što je prošlo i ono

što tek dolazi. Smirenost. Mir.  
Intenzivan život u vama. "[16]

*Andres Cardenas Matute*

[1] Sveti Ignacije Antiohijski,  
Poslanica Rimljanima, 4.

[2] Sveti Ignacije Antiohijski,  
Poslanica Rimljanima, 7.

[3] Plato, Timaeus, 90a.

[4] Benedikt XVI, Audijencija,  
11.svibnja 2011.

[5] Sveti Ivan Pavao II, Novo  
Millennio Ineunte , 33.

[6] Benedikt XVI, Audijencija,  
11.svibnja 2011.

[7] Sveti Josemaría, Prijatelji Božji,  
306.

[8] Ibid., 307.

[9] Sveti Toma Akvinski kontemplaciju definira kao intuitivni šapat istine koja izvire iz ljubavi: "simplex intuitus veritatis ex caritate procedens;". U nedavnoj knjizi *Holiness Through Work* (sutorica Maria Ferrari: Scepter Publishers), Monsignor Fernando Ocáriz objašnjava ovu definiciju kontemplacije u kontekstu posvećivanja rada.

[10] Sveti Toma Akvinski, S. Th. II-II, q. 180, a. 4.

[11] Sveti Josemaria, Bilješke s druženja, 4.studenog 1972.

[12] Sveti Josemaria, Kovačnica, 1005.

[13] Nicholas Cabasilas, *The Life in Christ*.

[14] Katekizam Katoličke Crkve, 2559.

[15] Papa Franjo, Audijencija,  
24.lipnja 2020.

[16] Sveti Josemaría, Put, 837.

.....

pdf | document generated  
automatically from [https://opusdei.org/  
hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-  
sebe-xiii-covjek-ne-rasuduje-on-gleda/](https://opusdei.org/hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-sebe-xiii-covjek-ne-rasuduje-on-gleda/)  
(31.03.2025.)